



Datum 2021-03-03
Diarienummer 1587/20

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se

Diarienummer s2020/09173

Göteborgs Stads yttrande över remiss från Socialdepartementet - Efterlevandestöd för barn som får vårdnad eller boende bekostat av det allmänna (Ds 2020:27)

Göteborgs Stad tillstyrker förslaget om att justera i socialförsäkringsbalken så att efterlevandestöd hanteras som underhållstödet och därmed inte ska lämnas när en kommun under en hel kalendermånad beviljar insats för barnet i form av vård eller boende enligt LSS eller inom socialtjänsten i övrigt. Ställningstagandet bygger på det i promemorian antagna syftet med både efterlevandestödet och underhållsstöd; att dessa förmåner ska tillförsäkra barn en viss ekonomisk miniminivå, en långsiktig lägsta rimlig levnadsstandard när barnet eller den unge står utan försörjning från sina föräldrar. Dessa behov tillgodoses genom ovan nämnda insatser.

Göteborgs Stad framhåller dock att förslaget kan ge negativa ekonomiska konsekvenser för några barn med funktionsnedsättningar och sociala behov, vars föräldrar avlidit, och att det ska sättas i relation till de relativt små ekonomiska fördelar som uppstår för staten. Göteborgs Stad efterfrågar en djupare barnkonsekvensanalys.

Göteborgs Stad välkomnar den utredning som Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) genomför och som ska utreda efterlevandestödet och andra socialförsäkringsförmånens betydelse i samband med att barn och unga får vård eller bor utanför det egna hemmet. Utifrån förslag i föreliggande promemoria, om att ta bort efterlevandestödet vid

boendeinsatser, kan det antas finnas behov av annat ekonomiskt stöd än att som det i promemorian står om att bli hänvisad till ekonomiskt bistånd, som ytterst är tänkt som ett sista-hands-alternativ. Detta behov skulle kanske till exempel finnas för de barn som har långvariga boendeinsatser. Med nuvarande efterlevandestöd finns det istället möjlighet för det enskilda barnet att hålla sin egen ekonomi med det stöd som utbetalas direkt till barnet på grund av föräldrarnas frånvaro.

Underrättelse till utbetalande myndigheter

Göteborgs Stad bedömer att det är rimligt att kommunen enligt förslaget får en tillkommande uppgiftsskyldighet gentemot Pensionsmyndigheten när insats om vård eller boende till barn med efterlevandestöd påbörjas och avslutas. Göteborgs Stad instämmer i promemorians synpunkt om att det underlättar för den enskilde att slippa den administration det annars medför, och som nu tillkommer kommunen istället.

Övergångsbestämmelser

Göteborgs Stad instämmer i förslaget om ikraftträdande den 1 januari 2022 och anser att det kan medföra en lång övergångsfas eftersom det finns barn och unga som idag har beslut om boendeinsatser som sträcker sig över år, en del kommer kanske aldrig att beröras.

De ekonomiska konsekvenserna

Göteborgs Stad vill framhålla att förslagen i promemorian beräknas innebära en mindre besparing för staten på cirka 3,5–5 miljoner kronor per år. Den grupp som berörs av förändringen är i huvudsak de barn och unga som i dag får efterlevandestöd när de har beviljats insats i form av vård eller boende som bekostas av kommun.

Eftersom förmånerna inte är skattepliktiga kommer förslagen inte att påverka kommunsektorns skatteintäkter. Förslaget ger däremot administrativa uppgifter till kommunen, men de beräknas inte generera några nämnvärda kostnader. Uppskattningen i promemorian är att förslaget för några barn och unga kan leda till ansökningar om ekonomiskt bistånd, vilket eventuellt kan ge kommunen marginellt ökade kostnader.

Kommunala självstyrelsen

Göteborgs Stad delar bedömningen om att förslaget innebär en inskränkning av den kommunala självstyrelsen. Göteborgs Stad bedömer att det är skäligt med tanke på att syftet med den utökade underrättelseskyldigheten för kommunerna är att förhindra att det allmänna betalar dubbelt för att

säkerställa ett barns eller en ungdoms grundläggande behov. Förslaget underlättar dessutom för vårdnadshavaren som annars skulle ha ansvaret för att meddela om efterlevandestöd.

Vid behandlingen av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Marina Johansson (S) och ordföranden Axel Josefson (M) yrkade att kommunstyrelsens yttrande skulle ha den lydelse som anges ovan enligt stadsledningskontorets förslag.

Daniel Bernmar (V) och Karin Pleijel (MP) yrkade att kommunstyrelsens yttrande skulle ha den lydelse som framgår av yrkande från MP och V den 10 februari 2021 (bilaga A).

Kommunstyrelsen beslutade utan omröstning att bifalla Marina Johanssons och Axel Josefsons yrkande.

Representanterna från S antecknade som yttrande en skrivelse från den 2 mars 2021 (bilaga B).

Göteborg den 3 mars 2021
GÖTEBORGS KOMMUNSTYRELSE

Axel Josefson

Mathias Sköld

Yrkande angående – Göteborgs Stads yttrande över remiss från Socialdepartementet - Efterlevandestöd för barn som får vårdnad eller boende bekostat av det allmänna (Ds 2020:27)

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Yttrande över remiss om Efterlevandestöd för barn som får vårdnad eller boende bekostat av det allmänna (Ds 2020:27), i enlighet med texten i yrkandet, översänds till Socialdepartementet.

Yrkandet

Göteborgs Stad avstyrker förslaget om att justera i socialförsäkringsbalken så att efterlevandestöd hanteras som underhållsstöd och därmed inte ska lämnas när en kommun under en hel kalendermånad beviljar insats för barnet i form av vård eller boende enligt LSS eller inom socialtjänsten i övrigt. Göteborgs Stad framhåller att förslaget kan ge negativa ekonomiska konsekvenser för några barn med funktionsnedsättningar och sociala behov, vars föräldrar avlidit, och att det ska sättas i relation till de relativt små ekonomiska konsekvenser som uppstår för staten. Förslaget beräknas påverka ca 140 barn årligen, vilket är en marginell skillnad för statens finanser. Förslagen i promemorian beräknas innebära en mindre besparing för staten på cirka 3,5–5 miljoner kronor per år.

Vi vet att individer som omfattas av LSS generellt har mycket svagare privatekonomi genom livet än genomsnittet och i lägre utsträckning kommer i egen försörjning. Staten bör inte utan mycket goda skäl försämra förutsättningarna för enskilda barn och unga som drabbats av förälder eller föräldrars bortgång och dessutom lever med funktionsnedsättning eller särskilda sociala behov. Egna pengar och möjlighet till exempelvis ett litet sparande är en viktig frihet för barn och unga som inte har det skyddsnät som föräldrar i livet kan utgöra. Göteborgs kommunstyrelse anser inte att barnrättsperspektivet varit styrande i framtagandet av promemorians förslag.

GÖTEBORGS KOMMUNSTYRELSE

Yttrande angående remiss från Socialdepartementet - Efterlevandestöd för barn som får vårdnad eller boende bekostat av det allmänna (Ds 2020:27)

Stadsledningskontorets förslag till yttrande förtydligar att staden tillstyrker utifrån förutsättningen att syftet med både efterlevandestöd och underhållsstöd är att dessa förmåner ska tillförsäkra barn en viss ekonomisk miniminivå, en långsiktig lägsta rimlig levnadsstandard när barnet eller den unge står utan försörjning från sina föräldrar och att dessa behov redan tillgodoses genom ovan nämnda insatser. Stadsledningskontorets yttrande efterfrågar också en djupare barnkonsekvensanalys och problematiserar att förslaget kan ge negativa ekonomiska konsekvenser för vissa barn och att detta måste sättas i relation till de relativt små ekonomiska fördelar som uppstår för staten. Vi anser därför att stadsledningskontorets förslag till yttrande på ett adekvat sätt lyfter de problematiska aspekter som finns och som behöver omhändertas i den fortsatta beredningen. Vi bifaller därför stadsledningskontorets förslag till yttrande.